

GEMEENTE LEEUWARDEN

Vroegtijdige doorbraak

2025/2026

7 april 2025

Inhoudsopgave

1. Aanleiding	3.
2. Doelen	3.
3. Projectorganisatie	3.
4. Inhoud pilot Vroegtijdige doorbraak	3.
4.1 Aanpak	3.
4.2 Inzet ervaringsdeskundigheid	5.
4.3 Doelgroep	5.
5. Tijdspad	5.
6. Communicatie	5.
7. Kosten	5.
8. Monitoring/evaluatie	5.

1. Aanleiding

Het vereenvoudigen en versnellen van het oplossen van schulden vormt een belangrijke doelstelling binnen de armoedeaanpak van de gemeente Leeuwarden. Hiertoe is op 1 oktober 2022 de pilot SchuldenvrijLWD gestart en konden bewoners tot 1 oktober 2024 instromen in deze pilot. Een groot deel van deze bewoners neemt nog steeds deel aan deze pilot.

Inmiddels is de pilot SchuldenvrijLWD geëvalueerd. In de evaluatierapportage van de Pilot SchuldenvrijLWD van februari 2025 wordt o.a. aanbevolen om de aanpak, het versneld schuldenvrij worden, eerder in het proces bij relatief kleine, nog beheersbare schulden te zetten. In dit plan wordt deze aanbeveling verder uitgewerkt.

2. Doelen

Het hoofddoel van de pilot is: toetsen of het toekomstperspectief van de deelnemers is verbeterd dan wel het verlies van toekomstperspectief is voorkomen door de inzet van de pilot Vroegtijdige doorbraak.

In deze pilot willen we meer inzicht krijgen in welke elementen bijdragen aan een effectieve inzet van de aanpak, hoe we het kantelpunt waarop relatief kleine schulden problematische schulden worden kunnen voorkomen en of en hoe de pilot structureel moet worden voortgezet.

3. Projectorganisatie

Het kernteam bestaat uit: Amaryllis, Kredietbank Nederland (KBNL), twee ervaringsdeskundigen en de gemeente. De gemeente coördineert de pilot.

Daarnaast zullen andere ketenpartners als bijvoorbeeld bewindvoerders, vrijwilligersorganisaties en schuldeisers waar nodig bij de aanpak worden betrokken. Verder zal nog worden verkend welke partij het onderzoek in deze pilot gaat verrichten.

4. Inhoud pilot Vroegtijdige doorbraak

4.1 Aanpak

Kantelpunten

Uit het onderzoek [huishoudens-in-de-rode-cijfers-2015.pdf](#) blijkt dat de grootste stressopbouw van bewoners met schulden tussen de eerste achterstand en de daaropvolgende incassomaatregelen ligt. Uit afbeelding 2 blijkt dat in deze fase kleine schulden snel grote schulden worden. Naast de stress voor de betreffende bewoner gaan er hoge maatschappelijke kosten met deze ontwikkeling gepaard. Dit willen we graag doorbreken met het vroegtijdig betalen van schulden.

We richten ons daarbij op situaties waarbij bij niet ingrijpen de kans op het ontstaan van problematische schulden groot is, de ‘kantelpunten’ dus. Hierbij gaat het in ieder geval (maar niet uitsluitend) om de volgende kantelpunten:

- Inwoners met een achterstand premie zorgverzekering korter dan 6 maanden (waarbij bij een achterstand van 6 maanden de Regeling betalingsachterstand zorgpremie (voorheen Regeling wanbetalers) dreigt;
- Inwoners met dreigend loonbeslag;
- Inwoners met dreigend bankbeslag;
- Inwoners met dreigende verrekening toeslagen;
- Inwoners met een dreigende maatregel (oftewel korting) op de uitkering.

Instroom pilot

De instroom in deze pilot verloopt via Amaryllis. De bewoner kan met een financiële hulpvraag aankloppen bij een wijk- of dorpen team of de bewoner komt via de vroegsignaleringsaanpak die door het EropAf-team van Amaryllis en de twee dorpen teams wordt uitgevoerd in beeld. Wanneer er zoals hierboven beschreven er sprake is van een achterstand waarbij bij niet ingrijpen een problematische schuldensituatie gaat ontstaan (oftewel een kantelpunt), dan beoordeelt de sociaal werker met behulp van de methodiek van Op maat of de bewoner voor deelname aan de pilot Vroegtijdige doorbraak in aanmerking komt.

Verder vormen deelname aan begeleiding en onderzoek standaard onderdelen van de pilot. Voor deelname vragen we voor deze onderdelen nadrukkelijke commitment van de bewoner.

Op Maat

Sinds een aantal jaren is bij zowel de gemeente als Amaryllis de Op Maat-methodiek ingebed in de organisatie. Met deze methodiek kunnen doorbraken in huishoudens methodisch worden afgewogen en ingezet. Door deze methodiek te gebruiken bij het vroegtijdig oplossen van schulden kunnen we op casusniveau zichtbaar maken wat de kosten en baten zijn van de doorbraak en wat het (positieve) effect hiervan is op de situatie/het toekomstperspectief van de bewoner. Met deze methodiek borgen we dus dat zorgvuldig wordt afgewogen of het oplossen van de schuld op het ‘kantelpunt’ een verantwoorde keuze is. De methodiek maakt gebruik van de ‘waardendriehoek’, waarbij de legitimiteit en rendement van en betrokkenheid van de bewoner bij de interventie wordt afgewogen.

Begeleiding

Amaryllis werkt altijd integraal. Dat betekent dat Amaryllis naast de financiën ook met de bewoner onderzoekt of er op andere leefgebieden situaties zijn die aandacht nodig hebben. Bovendien is het perspectief van de bewoner leidend. Uitgangspunt is dat een bewoner zelf weet wat goed voor hem of haar is en de sociaal werker sluit aan bij de eigen kracht van bewoners. Samen met de bewoner maakt de sociaal werker een ondersteuningsplan, waarbij op de verschillende leefgebieden doelen en acties worden geformuleerd.

Onderdeel van de begeleiding op het leefgebied geld is het collectieve programma Omgaan met geld van Amaryllis. In dit programma van het NIBUD worden aan de hand van verschillende onderwerpen het gedrag, de vaardigheden en competenties rondom het omgaan met geld besproken en vergroot. Het online platform Gezonde Boel dat door Amaryllis wordt ingezet, kent ook een module “omgaan met geld” die aansluit bij het collectieve programma. Beide interventies kunnen los van elkaar of gecombineerd worden ingezet. Daarnaast zal, afhankelijk van de vraag van de deelnemers, de begeleiding verder worden vormgegeven in ieder geval gericht op het realiseren van een duurzaam financieel perspectief.

4.2 Inzet ervaringsdeskundigheid

In deze pilot zijn de drie ervaringsdeskundigen van het EropAf-team van Amaryllis in de uitvoering betrokken. Zij voeren samen met de collega's van het EropAf-team de vroegsignaleringsaanpak uit en gaan samen met de sociaal werkers van Amaryllis een rol in de pijler vroegtijdige doorbraak spelen.

4.3 Doelgroep

Deze pilot richt zich op ongeveer 50 bewoners van de gemeente Leeuwarden met schulden die voor hen niet meer beheersbaar zijn en problematisch dreigen te worden.

5. Tijdsfad

De pilot start op 1 september 2025. Gedurende de periode 1 september 2025 tot 1 september 2026 kunnen nieuwe deelnemers instromen in de pilot.

In het vierde kwartaal van 2026 worden de effecten van deze aanpak onderzocht en geëvalueerd.

We gaan nog nader verkennen of deze pilot ook in het vervolgonderzoek van het lectoraat of onderzoeksbureau naar de lange en kortere termijneffecten van de Pilot SchuldenvrijLWD wordt meegenomen.

In het eerste kwartaal van 2027 is het evaluatierapport inclusief een advies over het vervolg van de pilot gereed.

6. Communicatie

De ketenpartners worden voor 1 september 2025 over deze pilot geïnformeerd. Verder gaan we een flyer over de pilot voor bewoners, collega's en ketenpartners laten ontwikkelen.

7. Kosten

Naar verwachting zal het benodigde bedrag voor de pilot Vroegtijdige doorbraak gemiddeld zo'n € 1000,- per bewoner zijn. Daarom wordt voorgesteld om voor dit onderdeel voor ongeveer 50 deelnemers € 50.000,- in totaal beschikbaar te stellen. Wanneer het beschikbare budget van € 50.000,- is ingezet, kunnen er geen nieuwe bewoners aan de pilot meedoen.

In de praktijk zullen de kosten niet hoger dan € 2000,- per bewoner zijn. Indien de beginnende schuld hoger is dan dit bedrag zal er vaak al sprake van een problematische schuldensituatie zijn en dan vindt toeleiding naar de pilot SchuldenvrijLWD of de reguliere schuldhulpverlening plaats.

De bovenstaande kosten worden gedekt uit het armoedebudget.

8. Monitoring/evaluatie

Hoofddoel van de pilot: toetsen of het toekomstperspectief van de deelnemers door de inzet van de pilot Vroegtijdige doorbraak wordt verbeterd dan wel verlies van toekomstperspectief wordt voorkomen.

We gaan de volgende factoren monitoren:

1. Verbetering van rondkomen

- **Doelstelling:** 80% van de deelnemers ervaart binnen een jaar een verbetering in hun financiële situatie.
- **Meting:** Dit wordt door Amaryllis of een andere betrokken partij vastgelegd in (evaluaties van) het ondersteuningsplan.

2. Toename van toekomstperspectief

- **Doelstelling:** 80% van de deelnemers heeft een verbeterd toekomstperspectief na deelname aan de pilot. Hierbij gaat het ook specifiek om het voorkomen van het verlies van toekomstperspectief.
- **Meting:** Dit wordt door Amaryllis of een andere begeleidende partij vastgelegd in (evaluaties van) het ondersteuningsplan.

3. Voorkomen nieuwe schulden

- **Doelstelling:** 80% van de deelnemers voor wie de schulden binnen de pilot zijn geregeld heeft binnen de pilotperiode geen nieuwe achterstand op huur, energie, water of zorgpremie.
- **Meting:** via RIS vroegsignalering.

4. Inzicht in kantelpunten vroegtijdige doorbraak

- **Doelstelling:** We maken de kenmerken van de kantelpunten in situaties inzichtelijk door deze methode in te zetten.
- **Meting:** Dit komt naar voren in de doorbraakplannen die door Amaryllis worden opgesteld.

Afhankelijk van of het onderzoek naar de impact op de sociale kwaliteit zich ook richt op deze pilot, gaan we ook in deze pilot de volgende factor monitoren:

5. Impact sociale kwaliteit en inzicht ervaringen deelnemers

- **Doelstelling:** de sociale kwaliteit van de deelnemers is toegenomen en vergroten inzicht in ervaringen van deelnemers.
- **Meting:** diepte-interviews door een lectoraat of onderzoeksbureau met aantal deelnemers aan de pilot.

Eind 2026 vindt de evaluatie van de pilot plaats. In het eerste kwartaal van 2027 is het evaluatierapport inclusief een advies over het vervolg van de pilot gereed.